

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel

Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel

T (0344) 64 90 90

F (0344) 64 90 99

E info@wsrl.nl

I www.waterschaprivierenland.nl

Bank 63.67.57.269

**Waterschap
Rivierenland**

Financieringsstatuut

1. Inleiding	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Kader	4
1.3 Hardheidsclausule	4
1.4 Leeswijzer	4
2. Doel van het financieringsstatuut	6
2.1 Inleiding	6
2.2 Aandachtsgebied en doelstellingen financieringsfunctie	6
2.3 Risicoprofiel	7
3. Voorbereiding en vaststelling van het beleid	8
3.1 Inleiding	8
3.2 Organisatie van de financieringsfunctie	8
3.3 Financiële beleidscyclus/rapportages	8
4. Uitvoering van het beleid	10
4.1 Inleiding	10
4.2 Procedures	10
5. Risicobeheer	11
5.1 Inleiding	11
5.2 Het beheer van soorten risico's	11
6. Richtlijnen en voorwaarden	14
6.1 Inleiding	14
6.2 Financiering aantrekkeng	14
6.3 Gelden uitzetten	15
6.4 Financiële derivaten	15
6.5 Uitzonderingen	16
6.6 Relatiebeheer	16
7. Toetsing en controle	17
7.1 Interne controle	17
7.2 Externe controle	17
8. Bestuurlijke vaststelling	19

Bijlage 1 Begrippenkader **20**

Bijlage 2 Informatie over procedures **27**

1. Inleiding

1.1 Algemeen

De financieringsfunctie omvat alle activiteiten op het terrein van sturen, beheersen, verantwoorden, toezicht houden met betrekking tot de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Omdat de financieringsfunctie bloot staat aan snelle interne en externe ontwikkelingen, kunnen er aanzienlijke risico's verbonden zijn aan de uitvoering van deze functie. Om deze risico's te beheersen en verantwoord en adequaat op ontwikkelingen te kunnen inspelen moet er een duidelijk beleidskader zijn waarbinnen de financieringsactiviteiten plaatsvinden. In dit financieringsstatuut wordt dat beleidskader vastgelegd. Dit beleidskader bestaat uit (de hoofdlijnen van) de uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten, de organisatorische en administratieve kaders, de informatievoorziening en de overige aspecten van de administratieve organisatie met betrekking tot de financieringsfunctie. Het financieringsstatuut bevat de basis van de bestuurlijke en ambtelijke infrastructuur voor de uitvoering van de financieringsfunctie.

1.2 Kader

In de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) zijn kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. Het doel van deze wet is het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden, het beheersen van renterisico's en het vergroten van transparantie.

Het treasurybeleid kent een tweetal kwalitatieve randvoorwaarden waaruit volgt dat zogenaamd bankieren door decentrale overheden, niet is toegestaan. De eerste voorwaarde is dat het aangaan van leningen en het uitzetten van middelen evenals het verlenen van garanties, alleen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen en het gebruik van derivaten een prudent karakter dienen te hebben en niet gericht behoren te zijn op het genereren van inkomen door het lopen van risico's.

In verband met de vereisten van de Wet Fido zijn er twee instrumenten op het gebied van treasury; allereerst het financieringsstatuut. In het statuut worden de kaders van de treasuryfunctie aangegeven. Het financieringsstatuut maakt een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf mogelijk. Naast het financieringsstatuut wordt jaarlijks een financieringsparagraaf in zowel de programmabegroting als in de jaarstukken opgenomen. Hierin worden de specifieke beleidsvoornemens en de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury toegelicht. Verder wordt jaarlijks tussentijds middels de bestuursrapportages over het uitgevoerde beleid gedurende het jaar gerapporteerd.

1.3 Hardheidsclausule

In niet voorziene situaties of bij substantiële financiële tegenslagen kan afgeweken worden van de richtlijnen in deze nota. Het voorstel tot afwijking wordt voorzien van argumenten en wordt vastgesteld door het algemeen bestuur.

1.4 Leeswijzer

In het financieringsstatuut worden allereerst de doelstellingen van de financieringsfunctie van het waterschap geformuleerd. Hierna wordt aangegeven hoe het financieringsbeleid tot stand komt en uitgevoerd wordt. Vervolgens wordt stilgestaan bij het risicobeheer van verschillende soorten risico's en bij de richtlijnen en voorwaarden. In het hoofdstuk toetsing en controle wordt tenslotte aangegeven hoe de naleving van het financieringsstatuut getoetst wordt en welke partijen daarbij betrokken zijn c.q. aan welke partijen verantwoordingsinformatie verstrekt moet worden.

Ten behoeve van de leesbaarheid van het financieringsstatuut is geprobeerd om het aantal technische termen in dit statuut te beperken. Om misverstanden te voorkomen over de gehanteerde begrippen is

het gebruik van jargon niet te voorkomen. Daarom is in bijlage 1 een begrippenkader opgenomen. Tevens zijn in deze bijlage de belangrijkste artikelen uit de Wet Fido en de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden en de belangrijkste algemene uitgangspunten uit het Beleidskader Derivaten opgenomen.

Bijlage 2 bevat informatie over de gehanteerde procedures.

Met de vaststelling van dit financieringsstatuut wordt voldaan aan de verplichting zoals die is opgenomen in artikel 108 en 109 van de Waterschapswet.

2. Doel van het financieringsstatuut

2.1 Inleiding

Het financieringsstatuut heeft tot doel een formeel kader te scheppen voor de financierings- en beleggingsactiviteiten van Waterschap Rivierenland. In het statuut zorgen de vier elementen sturen, beheersen, verantwoorden en toezichhouden in hun samenhang voor duidelijkheid en transparantie in het financieringsproces.

2.2 Aandachtsgebied en doelstellingen financieringsbeleid

2.2.1 Aandachtsgebied

In het Reglement voor Waterschap Rivierenland legt de provincie voor het waterschap het gebied, de taken, de inrichting en de samenstelling van het bestuur vast.

De missie van Waterschap Rivierenland is:

“Waterschap Rivierenland zorgt voor veilige dijken en een evenwichtig watersysteem.”

Als onderdeel van het financieel beleid en beheer zal het financieringsbeleid een zo goed mogelijke bijdrage moeten leveren aan de uitvoering van de taken die aan het waterschap zijn opgedragen. Dit geeft aan dat de financieringsfunctie een ondersteunende rol heeft ten opzichte van de taken waarvoor het waterschap is opgericht.

Op grond van de wet Fido mag een waterschap alleen financieringsactiviteiten verrichten met betrekking tot zaken die tot de publieke taak worden gerekend. De toelichting op dit onderdeel van de wet geeft aan dat er bewust voor is gekozen om het begrip publieke taak niet nader te definiëren en dat het aan de besturen van de individuele overheden zelf wordt overgelaten om, op basis van de wettelijke taakomschrijving, vorm te geven aan de afbakening van het begrip publieke taak. Voor het waterschap betekent dit dat de invulling van de publieke taak door het algemeen bestuur moet plaatsvinden. Het aantrekken en uitzetten van middelen met als doel het genereren van inkomsten wordt in elk geval niet tot de publieke taak gerekend en is daarom uitdrukkelijk verboden.

De invoering van schatkistbankieren verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord ‘overtollig’ verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet direct nodig hebben voor de publieke taak. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden. Wel is sprake van een drempelbedrag. Indien overtollige middelen de omvang van de drempel niet overschrijden, mogen die middelen buiten de schatkist worden gehouden. De hoogte van deze drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. De drempel bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal.

2.2.2 Doelstellingen financieringsbeleid

Het financieringsbeleid is erop gericht binnen de financiële mogelijkheden van Waterschap Rivierenland de aan te trekken middelen tegen de laagste lasten te realiseren en een zo hoog mogelijk rendement te verkrijgen op overtollige middelen, waarbij de risico's zo goed mogelijk worden beheerst en in ieder geval beperkt blijven binnen de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders.

Investerings-, deelnemings- en beleggings- die worden gedaan in het kader van de uitvoering van de publieke taak, waarbij bewust risico's worden aanvaard, vallen buiten de kaders van dit statuut. In de voorkomende gevallen dient hiervoor steeds afzonderlijke besluitvorming plaats te vinden.

Verder zijn de volgende doelstellingen van het financieringsbeleid van toepassing:

- Het verkrijgen en behouden van toegang tot de geld- en kapitaalmarkten tegen de scherpst mogelijke condities;
- Het beschermen van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's zoals rente-, valuta-, koers-, intern liquiditeits- en kredietrisico;
- Het minimaliseren van de interne (verwerkingskosten) en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het realiseren van een flexibele en controleerbare treasuryfunctie binnen de organisatie;
- het tijdig beschikbaar hebben van betrouwbare informatie aangaande de treasury;
- het voldoen aan de wettelijke vereisten aangaande treasury, zoals onder meer opgenomen in de Wet Fido en de Regeling uitzetting derivaten decentrale overheden (Ruddo) en de daarbij behorende uitvoeringsregelingen.

2.3 Risicoprofiel

De uitvoering van de reglementaire taken brengt financiële risico's voor het waterschap met zich mee. De wetgever beoogt met de Wet Fido een kader aan te reiken waarmee deze risico's kunnen worden beheerst. Uiteraard zal een waterschap iets met dit kader moeten, maar ook binnen het wettelijk kader kan een waterschap er voor kiezen om hogere dan wel lagere risico's te nemen. Door middel van een zogenaamd risicoprofiel geeft een waterschap aan wat zij op dit punt aanvaardbaar vindt. Het risicoprofiel geeft in feite de opvattingen van het waterschap weer ten aanzien van de aard van de risico's die men wil nemen bij de uitvoering van de financieringsfunctie.

De houding van Waterschap Rivierenland ten aanzien van financieel risico is defensief en risicomijdend.

Defensief en risicomijdend houden in ieder geval in:

- Het beleid ten aanzien van financieringen is erop gericht een spreiding van toekomstige renterisico's op korte en lange termijn te bevorderen zodat ook in de toekomst geen overmatige blootstelling aan rentebewegingen optreedt;
- De organisatie kan zelf normen stellen aan het maximaal aanvaardbare niveau van renterisico's in de komende jaren. In die gevallen dat deze, op basis van eigen criteria vastgestelde normen, de wettelijke renterisiconorm en kasgeldlimiet overschrijden, zal vooraf aan de toezichthouder goedkeuring worden gevraagd;
- Het beleid ten aanzien van beleggingen is zodanig dat alleen beleggingen kunnen worden gedaan van uitgezonderde middelen (middelen die niet verplicht in 's Rijks schatkist behoeven te worden aangehouden);
- Het gebruik van financiële derivaten (rente instrumenten) is alleen toegestaan als zij bijdragen aan het beheersen van opwaartse renterisico's.

3. Voorbereiding en vaststelling van het beleid

3.1 Inleiding

Het algemeen bestuur van Waterschap Rivierenland bepaalt de kaders van het financieringsbeleid door vaststelling van het financieringsstatuut en de beleids- en verantwoordingsdocumenten.

In dit hoofdstuk wordt aangegeven wie bevoegd en/of verantwoordelijk zijn voor het opstellen van beleid en hoe dat beleid tot stand komt en het uitvoeren van financieringsactiviteiten. Alle elementen van de beleids- en verantwoordingscyclus worden in dit artikel genoemd en in de volgende artikelen uitgewerkt.

3.2 Organisatie van de financieringsfunctie

3.2.1 Mandatering

De kaders waarbinnen de financieringstransacties uitgevoerd moeten worden, liggen vast in de begroting. Met de vaststelling van de begroting geeft het algemeen bestuur aan het college van dijkgraaf en heemraden de speelruimte waarbinnen transacties gedurende het begrotingsjaar mogen worden uitgevoerd. Voor de uitvoering van transacties die buiten dit mandaat vallen, zal middels een apart besluit van het algemeen bestuur vooraf toestemming moeten worden verleend.

Het college van dijkgraaf en heemraden mandateert het afsluiten van de feitelijke transacties op grond van de in de begroting opgenomen financieringsparagraaf aan de leden van de directieraad.

3.2.2 Beleid en uitvoering

Feitelijk wordt het financieringsbeleid voorbereid en uitgevoerd door de met de financieringsfunctie belaste medewerker. Als de met de financieringsfunctie belaste medewerker wordt de teamleider financiële bedrijfsvoering aangewezen. Als vervanger van de teamleider financiële bedrijfsvoering wordt de senior beleidsmedewerker financiën aangewezen.

3.2.3 Routing financieringsparagraaf

Het beleidsvoorstel voor de financieringsparagraaf van de begroting wordt, als onderdeel van de begroting, na behandeling in de directieraad aangeboden aan het college van dijkgraaf en heemraden en vervolgens ter vaststelling voorgelegd aan het algemeen bestuur.

3.3 Financiële beleidscyclus/rapportages

Waterschap Rivierenland gebruikt de jaarlijkse beleids- en verantwoordingscyclus voor het vaststellen van het financieringsbeleid, bijstelling van het beleid door het jaar heen en voor het afleggen van verantwoording over dat beleid. De beleidscyclus kent jaarlijks een meerjarenraming, begroting, tussentijdse rapportages en een jaarrekening.

3.3.1 Meerjarenraming

De meerjarenraming is het startpunt van de beleids- en verantwoordingscyclus. Alle volgende elementen van deze cyclus dienen een gelijke opzet te hebben, om zo de transparantie van het financieringsbeleid te bewerkstelligen.

In de meerjarenraming komen met betrekking tot het financieringsbeleid onder andere aan de orde:

- Alle interne en externe ontwikkelingen die op middellange termijn van belang zijn;
- De verwachte financieringsbehoefte en de omvang van het renterisico van de organisatie op middellange termijn (minimaal 5 jaar vooruit);

3.3.2 Begroting

In de begroting wordt de financieringsparagraaf met het financierings- en beleggingsbeleid opgenomen met het beleid dat de organisatie voorstaat met betrekking tot de financieringsactiviteiten in het komende jaar.

In de financieringsparagraaf van de begroting komen de volgende zaken aan de orde:

- Alle interne en externe ontwikkelingen die voor het komende jaar van belang zijn met betrekking tot de liquiditeitspositie en het aantrekken en uitzetten van gelden;
- Een prognose van de financiële stromen en posities;
- De omvang van de renterisico's voor het komend jaar;
- Een algemene rentevisie voor het komend jaar;
- Het financieringsbeleid dat de organisatie voorstaat voor het komend jaar en de financiële consequenties ervan;
- De voorgenomen transacties, die het financieringsbeleid vorm geven;
- Toetsing van de renterisico's aan de interne en wettelijke renterisiconorm en de interne en wettelijke kasgeldlimiet.

3.3.3 Bestuursrapportages

In de bestuursrapportages wordt verantwoording afgelegd over de in het lopende jaar uitgevoerde financieringstransacties en worden de ontwikkelingen met betrekking tot financieringspositie opgenomen. Mogelijke bijstelling van het beleid of wijzigingen in de voorgenomen transacties buiten het mandaat worden via een separaat voorstel ter goedkeuring voorgelegd aan het algemeen bestuur.

In de bestuursrapportage komen de volgende zaken aan de orde:

- Rente ontwikkeling en renterisico;
- Gerealiseerde transacties lopend jaar;
- Verwachte transacties op grond van financieringsbehoefte;
- Toetsing aan wettelijk kader;
- Toetsing aan mandaat.

3.3.4 De Jaarrekening

In de jaarrekening legt het college van dijkgraaf en heemraden verantwoording af over het gevoerde beleid. Het algemeen bestuur kan op deze wijze controleren of de uitvoering van het beleid binnen het door haar verleende mandaat is gebleven.

In de financieringsparagraaf van de jaarrekening zullen dezelfde onderwerpen aan de orde komen als genoemd bij de financieringsparagraaf van de begroting. Op deze wijze kan het uitgevoerde financieringsbeleid getoetst worden aan de hand van het voorgenomen beleid - zoals omschreven in de begroting - en het daaraan gekoppelde mandaat.

Verder komen in de financieringsparagraaf in de jaarrekening de volgende zaken aan de orde:

- Overzicht uitgevoerde transacties in het afgelopen jaar;
- Toetsing uitgevoerde transacties aan het mandaat;
- Toetsing van de renterisico's aan de interne en wettelijke renterisiconorm en de interne en wettelijke kasgeldlimiet;
- Toetsing van het voor dat jaar geformuleerde financieringsbeleid en de financiële consequenties ervan.
- Rapportage in het jaarverslag over de hoogte en benutting van het drempelbedrag per kwartaal (schatkistbankieren)

4. Uitvoering van het beleid

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft weer, hoe het beleid wordt uitgevoerd. Alle belangrijke elementen die een onderdeel van de uitvoering van de financieringsfunctie zijn, komen in dit hoofdstuk aan bod.

Vooraf gezien de omvang van de transacties en de hiermee samenhangende risico's geldt voor de toedeling van taken, bevoegd- en verantwoordelijkheden een aantal specifieke aandachtspunten:

- een transparante functiescheiding tussen beleidsbepaling en de beleidsuitvoering en, wat betreft concrete transacties (= beleidsuitvoering), tussen het beschikken (beslissen), uitvoeren, het administreren, het controleren en het betalen. Hierbij is ook belangrijk dat het 'vier ogen' principe wordt gehanteerd;
- vormen van belangenverstrengeling dienen vermeden te worden;
- voor een afwijking van het financieringsstatuut moet expliciete toestemming aan het algemeen bestuur gevraagd worden.

4.2 Procedures

Het middel om dit soort zaken afdoende te regelen is het op- en vaststellen van sluitende procedurebeschrijvingen.

De volgende procedures zijn beschreven:

- het opstellen van de rentevisie;
- het opstellen van de liquiditeitsprognose;
- de belangrijkste transacties bij de uitvoering van het financieringsbeleid, zoals het aantrekken van leningen en het uitzetten van middelen.

Door functiescheiding te creëren tussen functies wordt misbruik beperkt. Naast de externe controle (door de accountant) aan het einde van het proces, vindt ook tijdens de processen (interne) controle plaats naar de juistheid en legitimiteit van financieringsactiviteiten.

Tevens vindt in het kader van rechtmatigheid periodiek een verbijzonderde interne controle op het treasuryproces plaats om te beoordelen of de beheerhandelingen van het proces, juist, tijdig, volledig en conform de regelgeving in de financiële administratie zijn verantwoord.

De coördinatie en de regie op de uitvoering van het beleid is belegd bij de afdeling Bestuur en Organisatie, team Financiële Bedrijfsvoering.

5. Risicobeheer

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het kader voor de risicobeheersing geschetst. In de volgende paragrafen zullen voor de verschillende risico's de richtlijnen en limieten worden gegeven.

Met betrekking tot risicobeheer gelden de navolgende algemene uitgangspunten:

- De organisatie mag leningen of garanties op grond van de “publieke taak” uitsluitend verstrekken na goedkeuring door het algemeen bestuur;
- De organisatie kan overtollige middelen uitsluitend uitzetten bij 's Rijks schatkist of in de vorm van leningen aan andere overheden waarop Waterschap Rivierenland geen financieel toezicht uitoefent. Waterschap Rivierenland gaat geen leningen aan met het enkele doel het aangetrokken geld tegen een hoger rendement uit te zetten.
- Bij het uitzetten van middelen mag men alleen gebruik maken van financiële producten die een hoofdsomgarantie kennen zoals bedoeld in Wet Financiering decentrale overheden;
- Het gebruik van derivaten dient te geschieden conform de ministeriële regeling uit hoofde van de Wet Fido (=Regeling schatkistbankieren decentrale overheden), de Regeling uitzettingen derivaten decentrale overheden (=Ruddo), het Beleidskader Derivaten en sectorale wet- of regelgeving van het Ministerie van BZK met de algemene uitgangspunten voor het gebruik van financiële derivaten door de (semi) publieke sector.

5.2 Het beheer van soorten risico's

5.2.1 Renterisicobeheer

Renterisico is het risico dat voortvloeit uit de mogelijkheid dat in de toekomst de rentelasten van het vreemd vermogen hoger zullen zijn dan het, in de meerjarenraming en begroting, geraamde niveau, of de mogelijkheid dat in de toekomst de rentebaten van het belegd vermogen lager zullen zijn dan het geraamde niveau.

Dit risico doet zich voor bij leningen die al zijn opgenomen en waar men gedurende de looptijd de rente van moet aanpassen (renteconversie) of bij leningen die een (eind)aflossing kennen waarvan deze (eind)aflossing moet worden geheerfinancierd. Daarnaast doet dit risico zich voor bij toekomstige leningen waar men al een aanname heeft gedaan over het renteniveau, maar dit niveau niet zeker heeft gesteld.

Met betrekking tot renterisicobeheer gelden de navolgende uitgangspunten:

- De kasgeldlimiet zoals bedoeld in de Wet Financiering decentrale overheden wordt niet overschreden, tenzij het in de financieringsparagraaf, op basis van eigen criteria vastgestelde en door de toezichthouder (provincie Gelderland) geaccordeerde beleid hiervan afwijkt;
- De renterisiconorm zoals bedoeld in de Wet Financiering decentrale overheden wordt niet overschreden, tenzij het in de financieringsparagraaf, op basis van eigen criteria vastgestelde en door de toezichthouder geaccordeerde beleid hiervan afwijkt;
- Nieuwe leningen / uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie, aanwezige leningenportefeuille, een actuele liquiditeitsplanning en rentevisie;
- De rentevisie van de organisatie is in principe gebaseerd op de rentevisie van minimaal twee gezaghebbende financiële instellingen (zoals de huisbank en een financiële bemiddelaar) en wordt minimaal opgesteld op de volgende tijdstippen:
 - Jaarlijks ten behoeve van de begroting en de voorjaarsnota;
 - Op moment van en ter voorbereiding op aan te trekken leningen en te verrichten uitzettingen.

De berekening van de hoogte en analyse van de kasgeldlimiet en het renterisico vormt een wezenlijk onderdeel van de financieringsparagraaf van zowel de begroting als de jaarrekening.

5.2.2 Koersrisicobeheer

Het koersrisico is het risico dat ontstaat door de mogelijkheid dat de waarde van financiële activa (zoals bijvoorbeeld obligaties) verandert doordat de koers bij verkoop lager is dan de koers van aankoop.

Het koersrisico kan worden beheerst door alleen die instrumenten (die een koersrisico kennen) te gebruiken die tot het einde van de looptijd (van het desbetreffende instrument) in de portefeuille kunnen worden gehouden. Koersrisico kan alleen optreden bij eventuele tussentijdse verkoop van het desbetreffende instrument.

Met betrekking tot koersrisicobeheer gelden de navolgende uitgangspunten:

- De organisatie beperkt de koersrisico's op uitzettingen op grond van financiering, door de looptijd van de uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitsplanning;
- Tijdelijk overtollige middelen mogen uitsluitend worden uitgezet bij 's Rijks schatkist (rekening courant of deposito's) of in de vorm van leningen bij andere overheden waarmee geen toezichtrelatie bestaat.

5.2.3 Kredietrisicobeheer

Kredietrisico is het risico dat ontstaat door de mogelijkheid dat een debiteur niet aan zijn betalingsverplichtingen zal kunnen voldoen. Door de invoering van het schatkistbankieren is het kredietrisico voor de decentrale overheden geminimaliseerd.

Met betrekking tot kredietrisicobeheer gelden de volgende uitgangspunten:

- Het is expliciet verboden om gelden te lenen met het enkele doel de middelen tegen een hoger rendement uit te zetten;
- Tijdelijk overtollige gelden mogen uitsluitend worden uitgezet bij 's Rijks schatkist of in de vorm van leningen bij andere overheden waarmee geen toezichtrelatie bestaat.

5.2.4 Intern liquiditeitsrisicobeheer

Intern liquiditeitsrisico is het risico dat ontstaat door de mogelijkheid, dat de geprognosticeerde kasstromen en de werkelijke kasstromen niet met elkaar overeenkomen.

Ter beperking van dit risico baseert het waterschap haar financiële transacties op een liquiditeitsplanning waarin de toekomstige inkomsten en uitgaven van de gehele organisatie zijn gepland. Teneinde aansluiting te zoeken op de meerjarige investeringsplanning is gekozen een liquiditeitsplanning met een periode van vijf jaar op te stellen.

In de praktijk is het opstellen van een betrouwbare en nauwkeurige liquiditeitsplanning niet eenvoudig. Dit heeft te maken met de onzekerheden die verbonden zijn aan de activiteiten en hun financiële gevolgen. Het is daarom van groot belang dat de afdeling Bestuur en organisatie tijdig en volledig wordt geïnformeerd door de overige afdelingen over de financiële effecten van hun activiteiten.

Met betrekking tot intern liquiditeitsrisicobeheer gelden de volgende uitgangspunten:

- De financieringsactiviteiten zijn gebaseerd op een korte termijn liquiditeitsplanning (looptijd tot één jaar) en een meerjarige liquiditeitsplanning met een looptijd van vijf jaar;
- De meerjarige liquiditeitsplanning wordt jaarlijks bij de begroting en de voorjaarsnota bijgewerkt;

5.2.5 Valutarisicobeheer

Valutarisico is het risico dat ontstaat door de mogelijkheid dat de waarde van geldstromen in een vreemde valuta, in de eigen valuta uitgedrukt, verandert doordat de desbetreffende valuta minder of meer waard wordt dan de eigen valuta. Men kan het valutarisico beheersen door het aangaan van financiële verplichtingen alleen toe te staan in de eigen valuta.

Met betrekking tot valutarisicobeheer gelden de volgende uitgangspunten:

- Valutarisico's worden in het waterschap uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in Euro.

6. Richtlijnen en voorwaarden

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving hoe het afsluiten van financieringen tot stand komt en welke richtlijnen en limieten daar specifiek voor gelden. Algemene richtlijnen en limieten zijn in de voorgaande hoofdstukken ook reeds ter sprake gekomen. De in dit hoofdstuk opgenomen richtlijnen, beperkingen, voorwaarden etc. zijn daar een aanvulling op.

6.2 Financiering aantrekken

6.2.1 Algemeen

Het aantrekken van gelden met als doel deze met winstoogmerk te beleggen is door artikel 2 lid 2 van de Wet Fido nadrukkelijk niet toegestaan. Het aantrekken van middelen teneinde deze te beleggen is dus niet toegestaan.

Voor het aantrekken van gelden op de geld- en kapitaalmarkt worden aan tegenpartijen in principe geen restricties gesteld, anders dan dat zij een goede reputatie behoren te hebben op de financiële markten en in het algemeen maatschappelijk verkeer.

6.2.2 Marktconformiteit

Bij het uitvoeren van financieringstransacties gelden voorts de volgende richtlijnen en limieten:

- Geld wordt uitsluitend aangetrokken op basis van een actuele liquiditeitsprognose en rentevisie;
- De rentevisie / rentescenario's zijn gebaseerd op informatie van financiële instellingen;
- Het aantrekken van leningen geschiedt door (tenminste) twee concurrerende offertes bij financiële instellingen aan te vragen;
- De hoofdsom van een lening is niet onderhevig aan indexatie;
- Bij het bepalen van de rente- en aflossingsvervaldata wordt rekening gehouden met een spreiding van de betalingen door het jaar heen.

Middels het opvragen van ten minste twee offertes wordt bereikt dat het waterschap een beter beeld heeft van de op dat moment gebruikelijke tarieven en voorwaarden op de financiële markten. Op basis daarvan kan een afgewogen keuze worden gemaakt. Hiermee wordt de marktconformiteit van financieringen gewaarborgd.

6.2.3 Bevoegdheid

Voor korte financiering (korter dan 1 jaar) geldt dat binnen de grenzen van het jaarlijks vastgestelde (of eventueel bijgestelde) mandaat de met de financieringsfunctie belaste medewerker het aantrekken van middelen kan voorbereiden en uitvoeren.

Toelichting: de geldstromen (ontvangsten en uitgaven) kunnen binnen een jaar fluctueren. Op grond daarvan kunnen tijdelijk tekorten ontstaan die worden afgedekt in rekening courant bij de NWB of door kasgeldleningen.

Voor lange financiering (langer dan 1 jaar) geldt dat door de met de financieringsfunctie belaste medewerker binnen het verleende mandaat - een voorstel voor een lid van de directieraad wordt voorbereid. Na goedkeuring van dit voorstel wordt door de met de financieringsfunctie belaste medewerker verschillende offertes opgevraagd. Op basis van het offerteoverzicht baseert hetzelfde lid van de directieraad zijn besluit tot gunning. Hierna is de met de financieringsfunctie belaste medewerker gemachtigd de financiering met de meest gunstige condities af te sluiten. Het algemeen bestuur, college van dijkgraaf en heemraden en alle relevante financieringsmedewerkers hebben altijd inzage in het financieringsdossier.

6.3 Gelden uitzetten

Overtollige middelen mogen op grond van de Wet Fido alleen worden uitgezet in 's Rijks schatkist of in de vorm van leningen bij andere overheden waarmee geen toezichtrelatie bestaat.

Voor korte beleggingen (korter dan 1 jaar) geldt dat binnen de grenzen van het jaarlijks vastgestelde (of eventueel bijgestelde) mandaat de met de financieringsfunctie belaste medewerker het uitzetten van middelen kan voorbereiden en uitvoeren.

Toelichting: de geldstromen (ontvangsten en uitgaven) kunnen binnen een jaar fluctueren. Op grond daarvan kunnen tijdelijk overschotten ontstaan die aangehouden worden in rekening courant of in deposito in 's Rijks schatkist.

Voor lange termijn beleggingen (langer dan 1 jaar in de vorm van deposito's in 's Rijks schatkist of een lening aan een andere overheid waarmee geen toezichtrelatie bestaat) geldt dat door de met de financieringsfunctie belaste medewerker - binnen het verleende mandaat - een voorstel voor een lid van de directieraad wordt voorbereid.

Na goedkeuring van dit voorstel wordt door de met de financieringsfunctie belaste medewerker een offerte opgevraagd bij de schatkist of mogelijkheden tot uitzetting bij andere overheden beoordeeld. Op basis hiervan baseert hetzelfde lid van de Directieraad zijn besluit tot uitzetting. Hierna is de met de financieringsfunctie belaste medewerker gemachtigd de transactie af te sluiten. Het algemeen bestuur, college van dijkgraaf en heemraden en alle relevante financieringsmedewerkers hebben altijd inzage in het treasurydossier.

Bij het uitvoeren van beleggingstransacties gelden voorts de volgende richtlijnen en limieten:

- Het uitzetten van gelden dient altijd voorzichtig te geschieden;
- Geld wordt uitsluitend uitgezet tegen vastrentende waarden en op basis van beschikbaarheid, actuele liquiditeitsprognose en rentevisie;
- Risico's bij uitzettingen worden voorts beperkt doordat de hoofdsom minimaal is gegarandeerd, zoals bedoeld in Wet Fido;
- Bij het bepalen van de rente- en aflossingsvervaldata wordt rekening gehouden met een spreiding van de betalingen door het jaar heen;

Middelen mogen uitsluitend worden uitgezet in de vorm van de volgende instrumenten:

- Kasgeld, deposito's en rekening courant;
- Onderhandse geldleningen.

6.4 Financiële derivaten

Het gebruik van financiële derivaten dient te geschieden conform de ministeriële regeling uit hoofde van de Wet Fido (= regeling schatkistbankieren decentrale overheden), de regeling uitzettingen derivaten decentrale overheden (= Ruddo), het beleidskader Derivaten en sectorale wet- of regelgeving van het Ministerie van BZK met de algemene uitgangspunten voor het gebruik van financiële derivaten door (semi) publieke sector.

Financiële derivaten zullen alleen ingezet worden om toekomstige (rente-) risico's te verminderen of weg te nemen. Het gebruik van derivaten is alleen toegestaan indien het leidt tot een vermindering of verschuiving van het (rente)risico en als deze vermindering of verschuiving vooraf inzichtelijk is gemaakt.

De op basis van het beleidskader Derivaten toegestane financiële derivaten betreffen de payer swap en de cap. De werking van deze instrumenten is toegelicht in bijlage 1. Het gebruik van deze instrumenten is in dit statuut gemandateerd aan het college van dijkgraaf en heemraden.

Derivaten worden alleen aangetrokken van financiële instellingen die minstens een single A-rating hebben, afgegeven door ten minste twee van de drie ratingbureaus Moody's, Standard and Poor's en Fitch.

Voorstellen voor het gebruik van derivaten worden aan het college van dijkgraaf en heemraden voorgelegd. Hierbij worden de werking, de kosten en de risico's die verband houden met het betreffende instrument (-en) inzichtelijk gemaakt. Advies van een onafhankelijke adviseur dient hierbij te worden ingewonnen. Na goedkeuring van het voorstel wordt door de met de financieringsfunctie belaste medewerker verschillende offertes opgevraagd en ter besluitvorming voorgelegd aan een lid van de directieraad. Hierna is de met de financieringsfunctie belaste medewerker gemachtigd de transactie af te sluiten.

6.5 Uitzonderingen

Toepassing van andere instrumenten dan in dit hoofdstuk reeds genoemd zijn niet toegestaan.

6.6 Relatiebeheer

Relatiebeheer omvat het onderhouden van relaties met financiële instellingen. Op het gebied van relatiebeheer beoogt de financiering het realiseren van zo gunstig mogelijke condities voor de af te nemen diensten. Hierbij gelden de volgende richtlijnen:

- Bankrelaties en hun bancaire condities worden periodiek beoordeeld;
- Bankrelaties dienen wat betreft hun kredietwaardigheid minimaal te voldoen aan de eisen die zijn gesteld in de paragraaf kredietrisicobeheer;
- Tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) Toezicht Effectenverkeer (STE) en daarvan een vergunning als makelaar te hebben ontvangen.

Tussenpersonen hebben een intermediairfunctie bij het afsluiten van financiële transacties en vallen niet onder de "tegenpartijen". Het tweede vereiste hierboven is voor tussenpersonen dan ook niet van toepassing. Teneinde dit te ondervangen stelt het waterschap voor tussenpersonen als eis dat zij onder toezicht van de Stichting Toezicht Effectenverkeer (STE) staan en daarvan een vergunning als makelaar hebben ontvangen.

7. Toetsing en controle

In de vorige onderdelen van dit statuut zijn de hoofdlijnen met betrekking tot belangrijke onderdelen van de administratieve organisatie van de financieringsfunctie ingevuld. Aan de orde zijn geweest:

- richtlijnen en limieten;
- de verdeling van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden;
- mandatering;
- procedurebeschrijvingen met betrekking tot de financieringsactiviteiten en;
- de wijze waarop beleid-, operationele en verantwoordingsinformatie wordt geleverd aan degenen die bij de financieringsfunctie betrokken zijn.

7.1 Interne controle

Deze paragraaf gaat in op een belangrijk onderdeel van de administratieve organisatie, namelijk de maatregelen van interne controle. Deze hebben als doel te bewerkstelligen en te bevestigen dat de uitvoering van de financieringsfunctie conform de gestelde regels gebeurt. Dit betekent concreet het waarborgen dat:

- de uitvoering rechtmatig, doelmatig en doeltreffend is;
- de financieringsactiviteiten adequaat worden uitgevoerd en bijgestuurd;
- de risico's worden beheerst;
- de juistheid, tijdigheid, volledigheid en relevantie van de informatie verzekerd is.

Het algemeen bestuur bepaalt bij de begroting (of via separate besluitvorming) het mandaat waarbinnen de financieringsactiviteiten moeten plaatsvinden. De uitvoering van het beleid wordt getoetst en verantwoord in de financieringsparagraaf van de jaarrekening en bij de informatievoorziening in de bestuursrapportages. De met de financieringsfunctie belaste medewerker legt de relevante besluiten en transacties vast in het centrale treasurydossier dat periodiek door het team Concerncontrol getoetst zal worden als onderdeel van de verbijzonderde interne controle op de financieringsactiviteiten.

Indien tijdens de uitvoering van de interne controlemaatregelen materiële afwijkingen van dit statuut worden geconstateerd waarvoor geen toestemming is verleend, wordt hiervan melding gemaakt in een controlerapportage aan de directieraad.

7.2 Externe controle

7.2.1 Externe accountant

Gelet op de aard en omvang van de transacties en kasstromen zijn deze en de uitvoering van het treasurybeleid object van de reguliere controle door de externe accountant.

7.2.2 Verantwoordingsinformatie aan de toezichthouders

Op grond van de Wet Fido moeten waterschappen op een aantal momenten gedurende het jaar informatie aan externe organen gaan verstrekken. De medewerker die belast is met de financieringsfunctie draagt hier zorg voor. In het vervolg worden de betreffende verplichtingen kort toegelicht.

Informatie aan de toezichthouder (provincie Gelderland)

Jaarlijks de programmabegroting waarin opgenomen:

- Het begrotingstotaal voor het komende jaar;
- De kasgeldlimiet bij aanvang van het komende jaar;
- De renterisiconorm bij aanvang van het komende jaar;
- Het renterisico op de vaste schuld over de komende vier jaren.

Jaarlijks samen met de jaarrekening een opgave van:

- Het begrotingstotaal bij aanvang van het verslagjaar;
- De kasgeldlimiet bij aanvang van het verslagjaar;
- De gemiddelde netto vlottende schuld in elk van de kalenderkwartalen van het verslagjaar;
- De stand van de vaste schuld bij aanvang van het verslagjaar;
- De renterisiconorm bij aanvang van het verslagjaar;
- Het renterisico op de vaste schuld over het verslagjaar

De kwartaalopgave aan de provincie is komen te vervallen. Voor de interne bedrijfsvoering blijven de kwartaalrapportages echter van belang voor het signaleren van overschrijdingen. Als namelijk in drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschreden wordt, wordt de toezichthouder daarvan onmiddellijk op de hoogte gesteld.

Informatie aan het CBS

Om de Minister van Financiën voldoende inzicht te bieden in de ontwikkeling van het EMU-saldo bepaalt de Wet Fido dat decentrale overheden eenmaal per kwartaal moeten rapporteren aan de minister. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) fungeert hierbij als intermediair. Op grond van deze verplichting moeten waterschappen ieder kwartaal de begin- en eindstanden van een groot aantal gegevens aan het CBS verstrekken. Dit dient op het daartoe door het CBS ontwikkelde formulier te gebeuren.

8. Bestuurlijke vaststelling

Artikel 108 van de Waterschapswet bepaalt dat het algemeen bestuur bij verordening regels vaststelt met betrekking tot de organisatie van de administratie en het beheer van de vermogenswaarden en de controle.

Op grond van de Verordening Beleids- en verantwoordingscyclus ex artikel 108 heeft het algemeen bestuur het kader van het financieringsstatuut vastgesteld en het college van dijkgraaf en heemraden opgedragen dit kader nader in te vullen. Met dit financieringsstatuut geeft het college van dijkgraaf en heemraden hieraan opvolging. Dit financieringsstatuut dient als zodanig vastgesteld te worden door het algemeen bestuur.

9. Slotbepaling

Dit financieringsstatuut treedt in werking met ingang van de eerste dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2014;

Het financieringsstatuut dat is vastgesteld bij besluit van het algemeen bestuur van 12 februari 2010 wordt ingetrokken;

Dit statuut kan worden aangehaald als 'Financieringsstatuut Waterschap Rivierenland 2014'.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 25 april 2014

De secretaris-directeur

Dijkgraaf

Bijlage 1 Begrippenkader

Ten behoeve van de leesbaarheid van het financieringsstatuut is geprobeerd om het aantal technische termen in het statuut te beperken. Om misverstanden te voorkomen over de gehanteerde begrippen is het gebruik van jargon niet te voorkomen. Daarom worden specifieke begrippen in onderstaande begrippenlijst verklaard. Daarnaast zijn de belangrijkste artikelen uit de geldende wet en regelgeving in deze bijlage opgenomen.

Begrippen

Deposito: het creditbedrag op een aan de rekening-courant gekoppelde rekening, waarover een vooraf vastgestelde rente wordt vergoed en waarover gedurende een vooraf vastgestelde periode door het openbaar lichaam niet vrij beschikt kan worden.

Derivaten: Derivaten zijn afgeleide beleggingsproducten: financiële instrumenten die hun bestaan ontleen aan een bepaalde onderliggende waarde. De onderliggende waarden kunnen financiële producten, zoals leningen of obligaties zijn. Derivaten worden onder andere gebruikt om renterisico's te sturen en financieringskosten te minimaliseren.

Drempelbedrag: het maximale bedrag aan overtollige middelen dat een decentrale overheid niet hoeft aan te houden bij 's Rijks schatkist; 0,75% van het begrotingstotaal van het lopende jaar.

Financiering: Het aantrekken van benodigde financiële middelen. Deze middelen kunnen bestaan uit zowel eigen vermogen als vreemd vermogen.

Kasgeldlening: een kortlopende lening, meestal voor 1, 2, 3 en maximaal 12 maanden waarbij de rente gedurende de looptijd vast staat.

Kasgeldlimiet: Het gaat bij de kasgeldlimiet om het beperken van de renterisico's op de korte schuld (netto vlottende schuld). Daarom wordt de kasgeldlimiet gekoppeld aan het begrotingstotaal (= de totale lasten van de begroting). De kasgeldlimiet is voor het Waterschap Rivierenland, conform de 'uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden', vastgesteld op een bedrag ter grootte van maximaal 23% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

Kredietrisico: De risico's op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij.

Liquiditeitsprognose: Een gestructureerd overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld naar aard en tijdseenheid.

Rekening-courant: de rekening-courant bij het Ministerie van Financiën ten behoeve van schatkistbankieren.

Rekening-courant NWB: de rekening-courant bij NWB ten behoeve van de normale bedrijfsuitoefening.

Renterisico: Het gevaar van onvoorziene veranderingen van de (financiële) resultaten van het waterschap door rentewijzigingen.

Renterisiconorm: De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering van vaste schuld (looptijd van 1 jaar of langer) te beheersen. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder de begroting gevoelig wordt voor renteschokken bij herfinanciering. De renterisiconorm houdt voor het Waterschap Rivierenland in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en

renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 30% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar, conform de 'Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden'.

Rentegevoeligheidsanalyse: Een analyse van de gevoeligheid van de begroting van een waterschap voor rentewijzigingen.

Rentevisie: Toekomstverwachting over de renteontwikkeling.

Risicoprofiel: Dit geeft aan in welke mate een organisatie risico's loopt.

Schatkistbankieren: het aanhouden van alle overtollige middelen in de schatkist van het Ministerie van Financiën.

Toezichthouder: De provincie die op grond van het reglement van het waterschap is belast met het toezicht op de begroting.

Tussenpersonen: Tussenpersonen in het kader van treasury hebben een intermediairfunctie bij het afsluiten van financiële transacties. Aan tussenpersonen waar wij zaken mee doen stellen wij de eis dat zij onder Toezicht van de Stichting Toezicht Effectenverkeer (STE) staan en daarvan een vergunning als makelaar hebben ontvangen.

Uitgezonderde middelen: middelen die niet verplicht in 's Rijks schatkist behoeven te worden aangehouden (bijlage 2 van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden).

Uitzetting: Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar en langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van een jaar of langer.

Vaste schuld: Het gezamenlijk bedrag van de schuld uit hoofde van de geldleningen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van 1 jaar of langer, en de voor een termijn van 1 jaar of langer ontvangen waarborgsommen.

Zero-balancing: de aanzuivering dan wel de afroaming van de tussenrekening ten laste dan wel ten gunste van de rekening-courant.

Toelichting renterisico's en derivaten

Rentederivaten worden gebruikt om het renterisico dat een instelling op haar financiële verplichtingen loopt af te dekken. Die financiële verplichtingen zijn vaak leningen met een variabele rente (kasgeldleningen) waarbij om de 3 of 6 maanden een nieuw renteniveau wordt vastgesteld. Het risico is dat renteniveaus in de markt sterk oplopen zodat de rentelasten ook sterk stijgen. Dit risico kan worden beheerst met rentederivaten. Heel globaal kan daarbij onderscheid worden gemaakt tussen twee methoden:

1. Het vastzetten van toekomstige renteniveaus met een payer swap.
2. Een plafond zetten op toekomstige renteniveaus door middel van een cap.

Ad 1. Vastzetten renteniveaus.

Hiervoor worden zogenaamde payer swaps gebruikt. Deze swaps (ook wel renteruil genoemd) werken als volgt:

A: De instelling ontvangt in de swap een variabele rente die even hoog is als in de variabele lening en op dezelfde momenten als de variabele lening.

B: De instelling betaalt één vast rentetarief gedurende de looptijd van de swap.

Doorgaans loopt de swap even lang als de variabele rente lening die wordt afgedekt. De kasstromen die de instelling in poot A van de swap ontvangt, vallen precies weg tegen de rentebetalingen in de lening. Feitelijk resteert dan poot B van de swap: vaste rentebetalingen. Effectief heeft de instelling met de swap een variabele lening omgezet in een vastrentende lening.

Ad 2. Cappen van renteniveaus

Met een zogeheten cap kan een plafond worden gezet op de toekomstige variabele rentebetalingen op een lening. Stel dat een cap wordt afgesloten op een niveau van 3,0% op een lening van € 10 miljoen met jaarlijkse herziening van de rente. Deze cap betaalt uit als de rente voor de periode van 1 jaar op een moment van herziening (fixatie) boven de 3,0% uitkomt. Stel de rente fixeert op 3,5%. De cap betaalt dan 0,5% aan de instelling uit. De instelling betaalt 3,5% op de lening. De netto last is dan 3,0% op de lening.

Voor een cap wordt een premie in rekening gebracht.

Belangrijke artikelen uit de Wet Fido

Art. 2, lid 1: Openbare lichamen kunnen uitsluitend ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak leningen aangaan, middelen uitzetten of garanties verlenen. Voor het overige houden zij hun liquide middelen in 's Rijks schatkist aan.

Art. 2, lid 2: De middelen die een openbaar lichaam in 's Rijks schatkist aanhoudt, blijven beschikbaar voor de uitoefening van de publieke taak.

Art. 2, lid 3: in afwijking van het eerste lid kunnen openbare lichamen hun liquide middelen in de vorm van leningen uitzetten bij openbare lichamen, met dien verstande dat openbare lichamen geen leningen kunnen verstrekken aan openbare lichamen ten aanzien waarvan zij met het financiële toezicht zijn belast. Bij regeling van Onze Ministers worden met betrekking tot deze leningen nadere regels gesteld.

Art. 2, lid 4: Bij regeling van Onze Ministers kunnen bepaalde middelen uitgezonderd worden van de verplichting deze aan te houden in 's Rijks schatkist.

Art. 2a, lid 1: Openbare lichamen kunnen geldleningen slechts aangaan en verstrekken, dan wel de nakoming van uit geldleningen voortvloeiende verplichtingen ten aanzien van de betaling van rente en aflossing slechts garanderen, indien de geldleningen voldoen aan de daarvoor bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels.

Art. 2a, lid 2: Openbare lichamen kunnen derivaten hanteren of de ingevolge artikel 2, vierde lid, uitgezonderde middelen uitzetten indien deze derivaten of uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Bij regeling van Onze Ministers worden ter zake van de uitvoering van dit lid nadere regels gesteld.

Art. 2a, lid 3: Openbare lichamen sluiten ten gunste van personeel of politieke ambtsdragers geen contracten met betrekking tot hypothecaire leningen of garanties op de verstrekking van hypothecaire leningen door financiële instellingen.

Art. 2b, lid 1: Openbare lichamen ontvangen rente over de liquide middelen die zij in 's Rijks schatkist aanhouden. De rente kan niet negatief zijn.

Art 2b, lid 2: Openbare lichamen hebben een rekening-courantovereenkomst met de Staat der Nederlanden (rekening-courant Ministerie van Financiën), welke van rechtswege tot stand komt op de dag dat deze overeenkomst is ontvangen door het desbetreffende openbaar lichaam. De overeenkomst luidt overeenkomstig de modelovereenkomst die na overleg met Onze Ministers door Onze Minister van Financiën wordt vastgesteld.

Art 2b, lid 3: Onze Minister van Financiën kan na overleg met Onze Ministers regels stellen ten aanzien van de uitvoering van dit artikel.

Belangrijke artikelen uit de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden

Deze regeling bevat de uitwerking van artikel 2, vierde lid, en artikel 2b, tweede en derde lid van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Deze artikelen betreffen de verplichting voor decentrale overheden om mee te doen aan schatkistbankieren, oftewel, hun overtollige liquide middelen aan te houden in 's Rijks schatkist.

Artikel 2. De tussenrekening (rekening-courant bij NWB ten behoeve van schatkistbankieren)

1. Het openbaar lichaam opent op eigen naam een tussenrekening bij een of meerdere banken.
2. Het openbaar lichaam verstrekt aan de staat een machtiging voor de tussenrekening waarmee de staat de zero-balancing kan uitvoeren. Hiertoe ondertekent het openbaar lichaam de bankmachtiging zoals die ten behoeve van de betreffende bank is opgesteld.
3. De tussenrekening kent een door het openbaar lichaam, in overleg met de staat, vast te stellen intradaglimiet.
4. De tussenrekening mag door het openbaar lichaam alleen voor het doel van zero-balancing worden gebruikt. Transacties ten laste en ten gunste van de tussenrekening worden door openbare lichamen bij voorkeur niet later dan 15.30 uur verricht.
5. Alle kosten verbonden aan deze tussenrekening die banken in rekening brengen bij het openbaar lichaam komen voor rekening van het openbaar lichaam.
6. Openbare lichamen genoemd in bijlage 1 zijn uitgezonderd van de verplichtingen genoemd in het eerste en tweede lid.
7. Een openbaar lichaam kan op verzoek worden opgenomen in bijlage 1. Een daartoe strekkend en met redenen omkleed verzoek wordt gericht aan de minister van Financiën.

Artikel 3. De rekening-courant (rekening-courant bij het Ministerie van Financiën ten behoeve van schatkistbankieren)

1. Behoudens de uitzondering bedoeld in artikel 2, zesde lid, opent de staat op naam van het openbaar lichaam een rekening-courant, waarop het openbaar lichaam alle liquide middelen aanhoudt, met uitzondering de middelen die op grond van artikel 2, vierde lid, van de wet zijn uitgezonderd.
2. De staat is verantwoordelijk voor de verwerking van de mutaties op de rekening-courant.
3. Het openbaar lichaam houdt de krachtens artikel 2 van de wet in 's Rijks schatkist aangehouden middelen in een rekening-courant aan bij het ministerie van Financiën.
4. Een debetstand in rekening-courant is niet toegestaan.

Artikel 4. Deposito

1. Een openbaar lichaam kan aan de rekening-courant een depositorekening koppelen.
2. De looptijd van een deposito is minimaal gelijk aan 2 dagen en maximaal gelijk aan 30 jaar.
3. Het vervroegd laten vrijvallen van een deposito is uitsluitend mogelijk indien de middelen, of een deel daarvan, benodigd zijn voor het uitoefenen van de publieke taak bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de wet. Het vervroegd laten vrijvallen gebeurt tegen de actuele marktwaarde, die wordt berekend overeenkomstig de berekening die is opgenomen in bijlage 1 bij de Regeling rekening-courant- en leningenbeheer derden.

Artikel 5. Rente

1. Over de in rekening-courant aangehouden middelen wordt een daggeldrente vergoed waarvan de hoogte gelijk is aan de EONIA.
2. Over een deposito wordt een rente vergoed waarvan de hoogte afhankelijk is van de looptijd van het deposito, waarbij geldt dat voor een deposito met een looptijd van maximaal 12 maanden een rente wordt vergoed die gelijk is aan de bij die looptijd horende DTC-rente, en voor een deposito met een looptijd van meer dan 12 maanden een rente wordt vergoed die gelijk is aan de bij die looptijd horende DSL-rente.

3. Indien de rente, bedoeld in het eerste of tweede lid, negatief is, wordt de rente gelijk gesteld aan nul.
4. Over een debetstand in rekening-courant wordt een rente in rekening gebracht die gelijk is aan EONIA, vermeerderd met een boete van 100 basispunten. Indien de EONIA negatief is, wordt de rente gelijk gesteld aan 100 basispunten.
5. Bij de berekening van rente, bedoeld in dit artikel, worden zowel het jaar als de periode waarop de rente betrekking heeft op het juiste aantal dagen gesteld, resulterend in de formule 'actual/actual', indien de overeengekomen rentevastperiode minimaal gelijk is aan een jaar en een dag. In de overige gevallen wordt het jaar op 360 dagen gesteld ('actual/360').

Artikel 6. Drempelbedrag

1. Openbare lichamen zijn gerechtigd om een bepaald bedrag aan middelen buiten 's Rijks schatkist aan te houden. Gerekend over een heel kwartaal mag het op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden bedrag gemiddeld niet hoger zijn dan het drempelbedrag.
2. Het drempelbedrag bedoeld in het eerste lid wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam. Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal kleiner of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 250.000 bedraagt. Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan € 3,75 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.

Artikel 7. Uitgezonderde middelen

Onverminderd het bepaalde in artikel 6 zijn de middelen die zijn opgenomen in bijlage 2 uitgezonderd van de verplichting om in 's Rijks schatkist te worden aangehouden.

Artikel 8. Trekkingsrecht

De Minister van Financiën kan een trekkingsrecht voor derden toestaan op middelen die een openbaar lichaam in 's Rijks schatkist aanhoudt, mits het openbaar lichaam daartoe een verzoek heeft ingediend en de middelen die het in 's Rijks schatkist aanhoudt, toereikend zijn.

Belangrijkste algemene uitgangspunten uit het Beleidskader Derivaten

Het Beleidskader Derivaten bevat de algemene uitgangspunten voor het gebruik van financiële derivaten in de (semi)publieke sector. Deze uitgangspunten zullen door de betrokken ministeries worden verankerd in sectorale wet- of regelgeving. Voor waterschappen zal dit het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zijn.

1. Algemeen

Punt 1.3

Het financiële beleid en beheer binnen de (semi)publieke sector is dienstbaar aan het realiseren van de gewenste publieke doelstellingen, en is daartoe op transparante wijze gericht op financiële continuïteit. Het aantrekken en afstoten van financiële derivaten heeft uitsluitend het beperken van risico's van het financiële beleid en beheer als doel. Het speculeren met derivaten is voor instellingen derhalve verboden. Het verkopen van derivaten, anders dan het sluiten van derivaatposities, is niet toegestaan.

2. Interne organisatie (semi)publieke instelling

Punt 2.1

Instellingen die financiële derivaten gebruiken, dienen hun interne organisatie op adequate wijze te hebben ingericht. In elk geval dient geregeld te zijn dat:

- a. De wijze waarop en de mate waarin het gebruik van financiële derivaten bijdraagt aan het beperken van renterisico's bij het financiële beleid en beheer;
- b. De interne organisatiestructuur op orde is inzake aanschaf en gebruik van financiële derivaten, waaronder in elk geval regels inzake bevoegdheden en mandatering, interne controle, interne

verantwoording, rol en betrokkenheid van de externe accountant, en rol en betrokkenheid van het orgaan waaraan het toezicht op het bestuur is opgedragen;

c. Waarborging van voldoende interne professionaliteit inzake financiële derivaten, ook bij het orgaan, bedoeld in onderdeel b;

d. Beheersingsstructuren rond de risico's van financiële derivaten, onder meer gericht op de marktwaarde, de omvang en de samenstelling van de derivatenportefeuille en de monitoring van de marktwaarde en de (eventuele) liquiditeitsbuffer in relatie tot het liquiditeitsrisico.

Punt 2.2

De toezichthouder toetst of de bovenstaande punten onderdeel uitmaken van de eisen aan de interne organisatie van de publieke of semipublieke instelling.

3.Aan te trekken derivaten

Punt 3.1

Derivaten worden alleen aangetrokken als zij bijdragen aan het beheersen van opwaartse renterisico's. In ieder geval mogen rentecaps of payer swaps worden aangetrokken. Aan de betreffende vakminister wordt overgelaten of er voor de betreffende sector voldoende argumenten zijn om dit uit te breiden met receiver swaps, forward starting swaps en/of payer swaptions en onder welke voorwaarden dergelijke producten gebruikt zouden mogen worden.

Punt 3.2

Derivaten worden alleen aangetrokken in euro's.

Punt 3.3

Derivaten worden alleen aangetrokken van financiële instellingen die minstens een single A-rating hebben, afgegeven door ten minste twee van de drie ratingbureaus Moody's, Standard and Poor's en Fitch.

8.Externe verantwoording

Punt 8.1

Externe verantwoording over het gebruik van financiële derivaten vindt plaats in het jaarverslag en is onderworpen aan de controle van de accountant.

Punt 8.2

Instellingen die financiële derivaten gebruiken verantwoorden zich hierover in hun jaarverslag op een transparante, complete en inzichtelijke wijze.

Punt 8.3

De accountant van een publieke en semipublieke instelling doet in het kader van de controle van het jaarverslag onderzoek naar de naleving van de regelgeving inzake derivatentransacties. De wijze waarop dit onderzoek wordt uitgevoerd en het vereiste accountantsproduct wordt geregeld in het controleprotocol.

Bijlage 2 Informatie over procedures

Opstellen van de rentevisie

Door middel van de rentevisie geeft het waterschap aan hoe wordt verwacht dat de rente zich in de toekomst gaat ontwikkelen. Een rentevisie is onder meer van belang bij het ramen van de financiële gevolgen van investeringen en bepaalt samen met de liquiditeitsprognose op de kortere termijn welke acties op welk moment in het kader van de financieringsfunctie moeten plaatsvinden.

In de rentevisie dienen de bronnen te worden vermeld waaraan deze visie is ontleend.

Opstellen van de liquiditeitsprognose

Een liquiditeitsprognose is een overzicht van de toekomstige geldstromen qua timing en omvang op basis waarvan een organisatie inzicht krijgt in de te verwachten overschotten dan wel tekorten aan liquide middelen alsmede in de renterisico's die op de korte termijn actueel zullen worden.

De liquiditeitsprognose is een instrument dat met name bedoeld is ter ondersteuning van financiering-activiteiten zoals het aantrekken van vaste en vlottende leningen en het vast en vlottend uitzetten van middelen die tijdelijk overtollig zijn.

Financieringstransacties

In procedures die betrekking hebben op transacties zal duidelijk worden vastgelegd bij wie de uiteindelijke bevoegdheid tot uitvoering van de transacties ligt. Hierbij zal expliciet aandacht worden besteed aan de volgende functiescheiding: de beslissing over, de uitvoering van, de administratieve afhandeling van een transactie, de controle op een juiste uitvoering en de betalingen die uit de transactie voortvloeien worden zoveel mogelijk bij verschillende medewerkers gelegd. Voorts zal geregeld worden dat bij de feitelijke afsluiting van transacties minimaal twee medewerkers betrokken zijn. Met dit laatste wordt voldaan aan het vier ogen-principe.